

Odeonul nostru la Paris

Teatrul Odeon a fost invitat să prezinte spectacolul **Un Tango mas** pe 24 iulie, la Castello degli Ezzelini, în cadrul Festivalului Internațional OperaEstate Festival Veneto din Bassano del Grappa (Italia), alături de companii prestigioase de dans din Canada, Olanda, Italia, Rusia, India, S.U.A., Israel.

Turneul, realizat cu sprijinul Primăriei Municipiului București prin ArCuB – Centrul de Proiecte Culturale, a fost primit cu entuziasm de publicul italian.

Realizat de Răzvan Mazilu, unul dintre cei mai talentați coregrafi și dansatori de la noi – distins anul acesta cu Premiul special pentru coregrafie la Gala UNITER, spectacolul face parte din programul „Dans la Odeon”. Încă de la premieră, spectacolul semnat de Răzvan Mazilu, în direcția de scenă a lui Alexandru Dabija, costumele Wilhelminei Arz și avându-i în distribuție pe Răzvan Mazilu, Monica Petrică și Clubul TangotangenT (coordonator: Daniel Mandița) s-a bucurat de succes de public și a mai participat la Festivalul Național de Teatru, la Festivalul Internațional de Operă, Operetă și Balet de la Brașov, la Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, dar și la Ierusalim, cu sprijinul Institutului Cultural Român din Tel Aviv, în cadrul Târgului Internațional de Carte, în luna februarie.

Teatrul Odeon la Paris

Teatrul Odeon a prezentat, la începutul lunii septembrie, la Paris, două dintre cele mai recente creații ale regizorului Alexandru Dabija: **Block Bach** și **Ionesco-cinci piese scurte**. Turneul Teatrului Odeon a avut loc la invitația Delegației Permanente a României pe lângă UNESCO, cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor, al Primăriei Municipiului București și al Institutului Cultural Român din București și Paris.

Ionesco - Cinci piese scurte a avut trei reprezentații cu supratitrare în limba franceză,

pe 5, 6 și 7 septembrie, la celebrul Théâtre de La Huchette, unde piesele lui Eugène Ionesco sunt reprezentate fără întrerupere de 50 de ani.

În textele scurte ale lui Ionesco e condensată toată matricea specifică teatrului absurdului inventat de marele dramaturg, într-un limbaj de mare vitalitate. În aceste mici „bijuterii absurde”, regizorul Alexandru Dabija propune o abordare realistă, de un comic irezistibil, susținut admirabil de jocul actorilor: Dorina Lazăr, Oana Ștefănescu, Antoaneta Zaharia, Ionel Mihăilescu, Gelu Nițu, Mircea Constantinescu și Pavel Bartoș.

Cronică de Mirella Nedelcu-Patureau pentru Radio RFI, 6 septembrie 2007:

Ce loc mai potrivit, mai visat pentru aceste piese scurte de Eugène Ionesco pe care Teatrul Odeon le prezintă în turneu în Franța, decât Teatrul de la Huchette, adevărat muzeu al avangardei teatrului contemporan din anii '50. Căci dacă teatrul lui Ionesco a cunoscut consacrară pe scenele franceze, culminând cu intrarea la Academie și la Comedia Franceză, nu trebuie uitat că primele sale texte, piese scurte, sunt legate de anii bătaioși ai deceniului al cincilea și, mai ales, de un fenomen nou pentru epocă, așa-numitele „mici scene”, instalate adesea în locuri improvizate, pivnițe sau foste localuri comerciale, frecventate de un public tânăr, studenți, intelectuali boemi din Cartierul Latin. Astfel, *Cântăreața cheală* a debutat în 1950 la Théâtre des Noctambules, fost garaj, astăzi dispărut, pentru a se stabili în 1957, până în ziua de astăzi, la Teatrul de la Huchette, sală minusculă, dar devenită

„escală” obligatorie în circuitul turistului „intelectual” sau artist. Anii debutului ionescian au fost ani tumultuoși, de bătălii și insulte. Nu scria oare în *Figaro* cu această ocazie un cunoscut critic la aceeași epocă, Jean-Baptiste Jeener, „să admirăm curajul supraomenesc al celor care, fără nici o greșeală au reținut, interpretat, sublimat textul domnului E. Ionesco. Ce vor face însă când [...] îi vor descoperi pe Molière sau Vitrac? Până atunci, nu fac decât să alunge spectatorii din teatru”. În *Match*, se vorbește însă despre „o delicioasă absurditate poetică” și foarte repede câțiva mari autori francezi se vor bate în rândurile noii avangardei teatrale: ei se numeau Jean Anouilh, André Breton, Raymond Queneau, Jacques Audiberti. Să oprim însă aici această rememorare a anilor eroici, ai debutului, perioada anilor '50 de care aparțin cele 5 schițe jucate astăzi de Teatrul Odeon și pe care le-am redescoperit, tălmăcite într-o română vie, savuroasă, o limbă cu adevărat de scenă, tălmăcire datorată lui Vlad Russo și Vlad Zografi. Sunt așadar câteva piese scurte, ce au cunoscut destine sau favoruri diverse, de la *Fata de măritat*, sau *Salonul automobilului*, mai des reprezentate sau cunoscute, până la acest *Guturai oniric*, considerat pierdut și care a fost publicat în franceză și română relativ recent. Această vizită la Farmacie, scrisă probabil în 1950–1951, îmi amintește de un text anterior, de Tudor Arghezi, *Neguțătorul de ochelari*, din perioada interbelică, perioadă de formație a tânărului Ionesco, poet minor și critic bătaios, și care nu se pregătea încă să scrie teatru. Spectacolul pus în scenă de Alexandru Dabija debutează cu un dialog delirant, repetitiv dar irezistibil, *Îi cunoașteți*, scris în 1953, și care sună aproape ca o serie de game sau exerciții, cu care Ionescu își va construi treptat scrisul sau teatrul. În *Salonul auto* el jonglează cu replici absurde, neașteptate, ca un colaj montaj de Marcel Duchamp, unde confuzia între obiectul fabricat, *ready made*, în speță o mașină, este permanentă. Cât despre *Lacuna*, ea păstrează amintirea unui Caragiale, despre care, în aceeași perioadă, Ionesco încerca să-l prezinte publicului francez ca pe cel mai mare dintre scriitorii necunoscuți. Personajul Academicianului vag analfabet, sau în fine, care a ratat bacalaureatul, ar putea descinde din *Momente și schițe*, dar care a trecut deja la o vârstă modernă a imposturii intelectuale. Ionel Mihăilescu excelează în acest rol, nuanțând cu un haz perfid și fals naiv, acest personaj de elită, găunos și dezarmant în același timp. Schița sfârșește cu un cântecel ca la grădiniță, ca o tumbă finală de clown. Dorina Lazăr, alături de Mircea Constantinescu, în *Fata de măritat*, stăpânește cu brio tușele conformismului mic-burghez, după ce a acceptat cu umor în *Salonul automobilului* să facă pe automobilul cu 15 cai putere, demonstrând cu brio adevărul că nu există roluri mici, și că directoarea unui teatru de prestigiu poate juca orice, dar nu oricum, și cu un simț al deriziunii cuceritor. Bineînțeles, într-o distribuție atât de omogenă, nu pot decât să-i amintesc pe ceilalți interpreți, cu același sentiment de satisfacție : Mircea Constantinescu, deja citat, Antoaneta Zaharia, „subreta de comedie” cu câteva piruete de un absurd „delicios”, pentru a vă reaminti o formulă deja citată, Oana Ștefănescu, în același registru, dar mai grav, al doamnelor doamne, și desigur Gelu Nițu, în apariții ce amintesc „le monsieur Loyal”, sau cel ce conduce jocul în spectacolele de circ, timid și brusc sigur de el, jucând pe efecte de voce și mimici grotești.

Alexandru Dabija, care semnează alături de Laura Paraschiv decorul, înscrie spectacolul în cutia neagră a scenei ca într-o cameră obscură, mă gândesc la termenul fotografic, în care personajele, siluete dezarticulate, suple, răspund unui desen clar, unde delirul verbal se transformă într-o veritabilă caligrafie plastică.

Cu ocazia celebrării a 50 de ani de la moartea lui Brâncuși, UNESCO a prezentat expoziția „Opera și viața lui Constantin Brâncuși”, cu documente și fotografii de la Muzeul Național de Artă Contemporană din România. Vernisajul, în prezența ambasadorului român la UNESCO, Nicolae Manolescu, a fost acompaniat, pe 3 septembrie, de spectacolul *Block Bach*, în regia lui Alexandru Dabija.

Block Bach este un spectacol original, care împletește armonios genuri artistice contrastante și îi aduce pe aceeași scenă pe binecunoscutul dansator Răzvan Mazilu, pe prim solista Operei Române, Monica Petrică, pe apreciată actriță Coca Bloos și pe street-dancerul CRBL.

Cronică de Mirella Nedelcu-Patureau pentru Radio RFI, septembrie 2007

Jucat pentru o singură seară la Paris în marea sala de la Unesco, *Block Bach* a fost, fără îndoială, o întâlnire pe care publicul parizian nu trebuia s-o rateze. Pentru a completa desigur imaginea unui teatru român contemporan, în rezonanță de acum cu căutările experimentale europene. [...] *Block Bach* este, în primul rând, o întâlnire originală, ce nu se lasă definită printr-o singură formulă, și care ne antrenează într-o aventură riscată, la fiecare pas, la fiecare treaptă, un balet de forme în lumină, de balans continuu între înăuntru și afară, între spațiu public și spațiu intim. O etichetă comodă ar fi: spectacol multi-media: teatru, dans, muzică, arhitectură, proiecții video. Un spectacol care tinde către totalitate și care se concentrează în jurul unui nucleu central: arhitectura și dimensiunile sale coregrafice, înscrise într-o partitură video perfect integrată. Dar, mai întâi, despre ce arhitectură e vorba: de cea în care locuim, și care ne locuiește la rândul său. Este oare edificiul o ființă, în sensul filosofic al termenului, căci existențele noastre se agită și se construiesc în mijlocul lor? Această afirmație, citată în caietul de sală, îmi amintește celebrul sofism ionescian, despre Socrate care e muritor, pisicile deasemenea, trageți vă rog concluzia. Și totuși, un alt citat, din Kafka, mult mai simplu, tulbură într-adevăr, ca metafizică ce se infiltrează prin piele, și dispare în ființă: Purtăm cu toții în noi o cameră sau o casă. În visele noastre vizităm adesea aceeași cameră, același spațiu, devenit simbol al eului nostru profund. Caietul-program – din care am extras primele citate – aduce astfel la rândul său, forța cuvântului, un mic glosar ce completează și explică spectacolul, în altă dimensiune. Și Bach în toate acestea, vă veți întreba? Bineînțeles este fondul sonor, inima spectacolului: fragmente de cantate, de fugi și, în fine, sublima creație *Patimile după Matei*, cu al său psalm care în românește, în traducerea diaconului Coresi, sună „Acolo șezum și plânsem...” lângă apa Ierihonului. Muzica este aici echivalentul suflului divin, aspirația către Eternitate, către sublim. La un moment dat, imaginea unei fațade de imobil, cuvântul românesc este bloc, și iată descifrată prima parte a titlului, – fațada se animă, fiecare fereastră vibrează sub acordurile muzicale, ca o orgă de lumini, spațiul este o uriașă ființă cu zeci de ochi ce palpită, trăiește, există, replica perfectă a cuplului ce se face și se desface în fața lui; silueta sobră, cămașa albă a bărbatului, silueta fetei, în rochie roșie, învultă, ca două aripi de fluture exotic, cuplu interpretat de Răzvan Mazilu și Monica Petrică. Alături de ei, Coca Bloos e o siluetă construită în tușe discrete, din gesturi simple, câteodată ridicole, cu o tandră ironie, CRBL, e o explozie de vitalitate, undeva între hip hop și parodie de dans baroc. Regia sau rolul de coordonator „suprem” al spectacolului sunt asumate de Alexandru Dabija, care realizează în colaborare cu Laura Paraschiv și scenografia; Răzvan Mazilu semnează coregrafia, alături de Amir Kolben, artist israelian; casa Gontz a asigurat realizarea video. Și iată definiția finală a acestui spectacol: trup și suflet, pe imagini de blocuri cenușii din cartiere periferice, transfigurate de sacralitatea muzicii divinului cantor din Leipzig...